

FESTIVALUL NAȚIONAL AL EDUCAȚIEI ȘI CULTURII SOCIALISTE

„CÎNTAREA ROMÂNIEI”

1979 — 1981

Mihai Crișan
Ing. Sylviu Comănescu

„Cîntarea României” în domeniul fotografic s-a organizat ca o amplă acțiune cultural-artistică politico-educativă, în vederea îmbogățirii vieții spirituale a iubitorilor fotografiei, ca și a sporirii patrimoniului cultural național și universal, așa cum hotărârile Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român prevăd, pentru formarea conștiinței noi, revoluționare a maselor, îmbogățirea cunoștințelor culturale și formarea omului nou cu un larg orizont animat de înalte idealuri ale socialismului și comunismului.

Arta fotografică puternic stimulată de manifestările organizate în cadrul festivalului se afirmă tot mai prezent în viața social politică și artistică din țara noastră. Faptul este dovedit, în primul rînd, prin dinamica cercurilor și a amatorilor, care activează în aceste cercuri, prin îndrumarea pe care fotografii amatorii o obțin în cluburi, case de cultură, cămine culturale.

În etapa parcursă, au participat oameni ai muncii din toate domeniile de activitate, fără deosebire de naționalitate, cu bune rezultate în activitatea de producție, învățură și în activitatea de creație fotografică, promovind în general o artă revoluționară cu un bogat conținut de idei, inspirată din trecutul glorios al poporului nostru, din realitățile construcției socialiste.

Desigur, există județe, care au o valoroasă tradiție fotografică, unde numărul cercurilor este mare și în care cei dornici să-și perfecționeze măiestria artistică pot beneficia de specialiști cu o vastă experiență, după cum sint și județe, în care dinamica creșterii numărului de cercuri este remarcabilă, unele dintre acestea avînd și cercuri la sate, ceea ce atestă larga răspîndire de care se bucură arta fotografică atît în rîndul celor care o practică, precum și a publicului larg din țara noastră. În afara acestor județe, sint însă unele în care activitatea fotografică nu este îndeajuns de stimulată, pentru ca rezultatele să fie pe măsura așteptărilor.

În cea mai largă etapă a festivalului — etapa de masă — organizată între decembrie 1979 și decembrie 1980, au fost expuse în diverse expoziții personale, de grup și de cerc, lucrări înfățișînd aspecte din munca și viața constructorilor socialismului, peisaje ale frumuseților patriei noastre, peisaje industriale, noi cetăți ale industriei, chipuri ale inimoșilor oameni ai muncii, copii și multe altele.

În etapele — județeană și interjudețeană, concomitent cu promovarea celor mai reușite și reprezentative, din punct de vedere tematic, lucrări din etapa de masă au avut loc o serie de manifestări avînd ca obiect fotografia artistică. Astfel, printre cele mai remarcabile acțiuni este „Fotoart”, organizată de Comitetul pentru cultură și educație socialistă județean, împreună cu Școala populară de artă din Sibiu. Această expoziție concurs, ajunsă la cea de a treia ediție, reunește lucrările elevilor și absolvenților școlilor populare de artă din toată țara. Interesul stîrnit și în acest an — de manifestarea sibiană a aras 102 autori, care au prezentat 175 de lucrări, dintre care 13 au fost premiate. Predarea artei fotografice în școlile populare de artă este de dată relativ recentă; ca și orice lucru nou presupune serioase eforturi, mai ales bogată, în momentul de față nu există o formă super-pentru acei profesori care nu au o experiență destul de rioară de pregătire a profesorilor, ei fiind obligați să apeleze la ceea ce au învățat pe apucate, mai mult sau

mai puțin organizat. De aceea, dezbaterile, comunicările, simpoziioanele, contactul cu membrii AAF-ului — sint întotdeauna binevenite. Împărtășirea unor momente importante din istoria fotografiei, a istoriei acestei arte, a încadramentului și a fixării unghiului de vedere, procedeele de laborator care îmbunătățește valoarea imaginii, sint teme predilecte în cadrul manifestării „Fotoart” cu participare — întotdeauna activă — a profesorilor școlilor populare de artă.

O altă manifestare de prestigiu este Festivalul „Herculas” de la Băile Herculane, județul Caraș-Severin, faptul că expoziția, de fotografii de la Băile Herculane și-a propus, de la bun început, o temă o anumită specializare în criteriul de selecție a lucrărilor — este vorba despre TURISM și FOLCLOR-ETNOGRAFIE — presupune o miză mai importantă a manifestării, prin tematica majoră pe care o are. Și la expoziția „Herculas”, numărul participanților este mare, fapt ce subliniază importanța evenimentului.

Există, desigur, și alte manifestări legate de arta fotografică. La Cluj-Napoca, s-au organizat mai multe expoziții cu participarea cercurilor de creație, din județ, precum și o manifestare dedicată Dasonului și Diaporamei, cu participarea mai multor județe din țară. La Sfintu Gheorghie, în județul Covasna, a fost organizată o expoziție a fotografiei artistice, de lungă durată, lucrările fiind înnoite periodic. La Bălan, în județul Harghita, unde acționează două puternice cercuri foto, a fost organizată o manifestare interjudețeană, avînd ca obiect Dasonul și Diaporama. Tot Diaporama și Dasonului i-au fost dedicate manifestări la Suceava, la Timișoara, la Sibiu și în alte localități. La Alexandria, expoziția cercurilor foto deschisă în etapa de masă a festivalului a fost urmată de expuneri, discuții precum și o analiză a lucrărilor expuse. La Brașov, expozițiile cercurilor se bucură de o largă apreciere, ca și la Craiova, Constanța, Iași etc. la București, au fost deschise expoziții cuprinzînd lucrări ale elevilor școlii populare de artă, Fotoclubului medicilor, precum și a cercurilor din cluburi și din casele de cultură. În acest fel, fotografia artistică a fost mult mai prezentă în peisajul cultural al țării, adesea spectacolele și alte manifestări culturale fiind precedate de expoziții deschise în holurile teatrelor, ale caselor de cultură, ale cluburilor, ca și în Galeriile de Artă Fotografică AAF din București și Timișoara.

Ca un prim rezultat al acestor numeroase și importante manifestări se constată o ridicare generală a valorii lucrărilor, atît din punct de vedere estetic, cît mai ales tematic. Față de edițiile anterioare, prezentul festival a înfățișat aspecte mai diverse, mai bogate și mai variate ale realității noastre noi, aspecte mai strîns legate de viața contemporană, de cele mai noi aspecte ale construcției socialiste, realizate în imagini de o remarcabilă valoare artistică.

Juriile interjudețene au desfășurat o deosebită activitate, prin selecțiile pe care le-au făcut, astfel ca în faza finală — republicană — să fie prezente, în adevăr, numai lucrările cele mai valoroase din toate punctele de vedere. Toate juriile interjudețene au beneficiat și de sprijinul efectiv al Asociației Artiștilor Fotografi, care a desemnat un număr important de membri să facă parte din aceste jurii.

Conform indicațiilor regulamentului-cadru, adaptat la specificul artei fotografice, lucrările au fost împărțite astfel :

– lucrările de artă fotografică

(în alb-negru, color și diapozitive) în :

reportaj, portret, peisaj și eseu

– diason, diaporame, în reportaj, turism, etnografie, peisaj și eseu.

În cadrul fiecărei categorii, precum și a tematicilor pe care le cuprind, lucrările de artă fotografică prezintă unele reușite, serioase progrese pe calea afirmării imaginii fotografice, la noi în țară.

În reportaj, ochiul surprinde imagini neașteptate, ce pot caracteriza fapte, oameni în mișcare, expresii surprinzătoare. Aici intervine măiestria fotografului, alegerea momentului în care declanșează, cadrajul perfect pentru a fixa pe peliculă „clipa” – cum numesc specialiștii imaginea ce definește o activitate umană sau un fenomen natural. Încordarea muncitorului în momentul cel mai important, fulgerul ce apare o clipă dintre nori, peștele care sare în apă să prindă o gîză, efortul sportivului în clipa cînd cucerește victoria, atmosfera străzii, toate acestea și încă multe altele se pot traduce în fotografie artistică de înaltă calitate. Este ceea ce a reușit, de pildă, Gheorghe Lăzăroiu din Sibiu în „Orașul în ploaie”, în care furnicarul oamenilor acoperiți de umbre multicolore sau de mantale lucioase se estompează în ceața unei ploii de toamnă. Multe din fotografiile aflate în expozițiile festivalului prezintă scene de muncă, ce se caracterizează prin mișcare și dinamism : „Montorii” de Victor Boldîr din Craiova, „Mașna decisivă” de Simion Jarco din Arad, „Fierarii” de Ioan Peter din Cluj-Napoca, Nicu Dan Gelep din Craiova ne oferă un obiectiv industrial, în care pulsează activitatea febrilă în „Industrială”, iar Ioan Cojan din Moinești – jud. Bacău în „Atacul”, înfățișează lupta sondorilor cu o sondă în erupție, în atitudinea celor surprinși pe peliculă simțindu-se curajul, istovirea, lupta cu natura, lupta cu propria lor oboseală și epuizare. Lipsesc și la acest capitol totuși prim-planurile definitorii, expresia umană decupată pentru a caracteriza idei și sentimente, lipsește fotografia sportivă care îmbină frumusețea corpului uman în mișcarea cu dirzenia depășirii limitelor de efort.

Diapozitivele reportajului (mai ales „Siderurgie”, realizat de Ioan Koch din Hunedoara, „Pescarii” de Michael Kapp din Cîsnădie, jud. Sibiu ; „Baloteroi” de Aurel Stan și „Amurg” de Emil Gherman, ambii din Cluj-Napoca) s-au remarcat și ele ca lucrări deosebite.

Portretul nu se mărginește să redea, la întimplare, chipuri umane în tehnici mai mult sau mai puțin spectaculoase, ei investighează psihologia subiecților, pune amprenta profesiunii, a preocupărilor, a idealurilor și a gândurilor celor înfățișați. În „Prietenul meu, oțelarul” (autor Ion Mato, laborant siderurgist din Reșița, județul Caraș-Severin), citește pe chipul portretului înfățișat preocuparea pentru munca sa, hotărîrea, dirzenia ce caracterizează pe adevăratul muncitor al zilelor noastre devenind astfel un prototip al pasiunii, inteligenței și al bărbăției. Portrete de femei, copii tineri, surprinse în atitudini caracteristice, ne oferă Victor Boldîr, tehnician din Craiova („Adi”). Michael Kapp, maistru din Cîsnădie, jud. Sibiu (într-un fin și frumos conturat portret de față – „Rodica”), Gregor Emanuel, țăran cooperator din Birca jud. Dolj (în „Dana”), ca și alți creatori printre care se pot aminti Günter Voitec, lăcătuș din Reșița, Dan Călinescu Mihai, avocat din Craiova, Antoniu Remlein, muzicant din Arad și alții. Majoritatea acestor chipuri umane sînt surprinse în mișcare, imagini rapide, ceea ce demonstrează că, în afara unor mici excepții (Michael Kapp, Dan Călinescu Mihai), preocuparea pentru portretul de atelier este destul de redusă. Or, portretul de atelier presupune rafinament, știința dozării luminii, o excelentă pregătire profesională, un examen de maturitate pentru artistul fotograf. Este de dorit ca, pe viitor, să se insiste mai mult asupra acestui capitol.

La categoria *portret*, diapozitivele – mai puțin numeroase au reținut atenția prin izbutita lucrare a lui Petre Kerekes din Tirgu Mureș – „Baloane de săpun”, ca și cea a ofițerului Mircea Agabrian „Mundi”.

Peisajul este cel mai vast domeniu tematic din categoriile amintite, întrucît aici sînt cuprinse peisajul natural, peisajul industrial și al noii agriculturi, monumente istorice și naturale, peisajul urban, cu noile cartiere de locuințe ce caracterizează epoca noastră etc. Este exact ceea ce găsim în cele mai reușite lucrări prezente în expozițiile festivalului, adică „În memoriam” de Ștefan Dănețu, originar din Arad, care surprinde pe peliculă unul din momentele ce cinstesc eroii patriei ca și „La vinătoare” de Mihale Matarangă, muzeograf din Tulcea, ce sugerează omul ca stăpîn al întinderilor nesfirșite, scenă realizată cu o mare putere de sugestie. Peisaje industriale ce înfățișează cetăți ale industriei contemporane oferă Iosif Kaban din Cluj-Napoca, Dumitru Balint din Suceava și alții, în timp ce liniile îndrăznețe ale arhitecturii noi sînt surprinse de Ștefan Toth din Oradea și Bartha Laszlo din Tirgu Mureș. Desigur, și în domeniul peisajului, se pot realiza încă multe lucruri noi, nu este suficientă redarea, chiar artistică, a unor imagini, ci căutate unghiuri neașteptate, *surprinzătoare*, care pot pune mai bine în evidență atît frumusețile naturale ale țării noastre, cît și fantezia, îndrăzneala și măreția celor care creează noul peisaj al patriei socialiste.

În ceea ce privește peisajul în diapozitive, lucrările bune au fost mai numeroase (prin „Paralele matinale” de Meta Iosif și „Mesteacăn” de Natalia Colocolnicov, ambii autori din Brașov ; „Ceață de dimineață” de Francisc Nagy din Oradea, ca și alte lucrări semnate de Gavril Kuți, din Cluj-Napoca Otto Schemmel din Sibiu, Dorel Toda din Brad, Constantin Gheorghiu din Călárași etc.

Eseul îmbină subiecte care, prin amănunt, pot defini întregul, unghiuri speciale din care este privit subiectul, procedee de laborator deosebite, fotografii ce scot în evidență linii energice, sau, dimpotrivă, estompează contururi, solarizări, rastele diferite. Efectul este adesea uimitor fotografia concurînd cu arta plastică prin puterea de sugestie, prin finețea execuției Astfel, Potre Pavel, tehnician din Timișoara, ne oferă în „Energia captată” un efect de lumină care aduce temei o sugestivă putere de comunicare, iar Andrei Nagy, medic din Baia Mare ne oferă în „Miini” un definitoriu detaliu de activitate umană. Același Gheorghe Lăzăroiu, profesor din Sibiu, îmbină savant forme și culori în „Natură statică”, lucrare plină de lirism și gingăsie. Imagini reușite la acest capitol ne oferă și Vasile Pașca, profesor din Cluj-Napoca, Liviu Butnaru actor din Brașov, Istvan Banyai, tipograf din Cluj-Napoca Nicu Dan Gelep scenograf din Craiova etc. Dar, în unele, lucrări se simte încă lipsa unor prelucrări tehnice de laborator, mai puțin reușite, activitate ce trebuia însușită cu mai multă siguranță în viitor.

Diapozitivul ca eseu, precum „Vara pe străduță” de Ladislau Kovacs și „La cumpăna nopții” de Gheorghe Lăzăroiu, ambii din Sibiu, „Plimbare” de Petre Mercea din Rimnicu Vîlcea, și-a manifestat și el prezența prin aceste lucrări deosebite.

Din păcate, există încă destule lucrări convenționale în acest domeniu al diapozitivelor, iar tehnica realizării unor lucrări, deși remarcabile, lasă încă de dorit.

La categoria Diason – Diaporamă, participarea a fost destul de numeroasă, ceea ce dovedește că genul și-a intrat pe deplin în drepturile sale legitime. Nu mai este vorba de „experiențe” răzlețe, de încercări întimplătoare; se poate vorbi astăzi de o concepție clară, despre anumite tendințe și chiar despre căutarea unui stil, a unor modalități de expresie artistică. Succesunea de imagini axată pe o anumită temă, însoțită de un comentariu sau ilustrată sonor are un mare succes de public, putînd deveni unul dintre cele mai eficace mijloace de propagandă, păstrîndu-și și caracterul artistic. Imbrățișînd domeniul foarte diferite de activitate, creația diaporamelor și a diasonurilor a fost incurajată și rezultatele sînt, în multe cazuri, foarte interesante. Cîteva exemple pot fi edificatoare.

Reportajul a fost bine reprezentat, atît prin „Vitrării” de Petru Mercea inginer din Cluj-Napoca (pornind de la viralii remarcabile autorul oferă scene ce subliniază poezia frumosului cotidian), cît și prin „Jazz” de Fred Nuss, ziarist din Sibiu, cu diapozitivele alb-negru (unde detaliul sugestiv, descompunerea imaginii subliniază frumusețea muzicii).

Deși insuficient realizat artistic și tehnic, diaporama „Tămăduitori ai rănilor pămîntului” de Virgil Popa și Cezar Ropot din Bacău, se remarcă prin importanța temei, devenind și un adevărat documentar de strictă actualitate; nu lipsit de interes a fost și „Feeria luminilor prin parbriz”, realizat de Stefan Pop din Oradea.

La categoria etnografie, s-au remarcat „Ilustrate din Muzeul Satului” și cu valențe turistice realizat de Dr. Iuliu Albini din Cluj-Napoca.

Izbutite lucrări, la acest capitol, mai prezintă Laszlo Szabó din Odorheiu Secuiesc, jud. Harghita („Cotidian sătesc”), Francisc Jozsa din Tîrgu Mureș („Mobila pictată de Virghiș” – documentar etnografic), Marcela Ursache din Gura Humorului („Toamna la Stupca”).

Peisajul a beneficiat de montajul cu titlul „Mesteacănu din Țara de Sus”, prezentat de Emil Butnaru, inginer din Gura Humorului adevărat poem al frumuseții peisajului și a monumentelor din Bucovina, ca și „Balada munților”, prezentat de Meta Iosif din Brașov. S-a remarcat de asemenea minuția alcătuirii unor imagini aparent neînsemnate, dar sugestiv prin totalitate, în „De rerum naturae” al inginerului Iosif Benedek din Bălan (jud. Harghita).

Eseul a fost dominat de cele 2 montaje prezentate de același inginer Emil Butnaru care, prin „Portret de planșetă”, în care a îmbinat imagini despre mărțea și puterea omului, care transformă natura, prezintă un eseu filozofic, și „Labiș, albatrosul uic” ne oferă prin planuri sugestive într-o formă metaforică, care sugerează permanent elemente din creația și biografia tînrului poet, prea devreme dispărut.

Tocmai prin faptul că diasonul și diaporama și-au găsit moduri proprii de expresie, că tematica lor a devenit clară, precis conurată, faptul că ideile fotografice pot îmbrăca forme artistice valoroase, fac ca pretențiile noastre față de aceste exprimări să fie tot mai mari, exigen-

țele noastre pentru claritate și calitate fiind îndreptățite. Săptăm să vedem tot mai rar imagini calofile, în care flori și fluturi să se imbine în imagini falsidilice – pe un fond muzical dulceag, sau asocierea unor imagini de arhivă, adunate fără nici o logică, improvizate, procedee ce pot compromite un gen valoros.

În egală măsură, viitorii realizatori de diasonuri sau diaporame trebuie să acorde caracteristicilor tehnice de alcătuire a acestor prezentări o deosebită atenție.

Trebuie să obținem, în continuare, o calitate superioară a tuturor lucrărilor de artă fotografică, de toate genurile. Dacă în unele județe s-a ajuns, cantitativ, la rezultate bune, numărul mare de cercuri foto denotă o preocupare consecventă din partea organizatorilor și îndrumătorilor, imaginile nu ne produc aceeași impresie favorabilă. Cu toată selecția făcută în etapa de masă, în etapa județeană și, mai ales, în etapa interjudețeană, chiar și în etapa republicană au ajuns în unele lucrări mediocre și submedicre. Nu este vorba de premii, ci de lucrările admise de juri pentru faza finală.

Nu este mai puțin adevărat că există anumite greutăți în preocuparea materialelor în această activitate: filme, hirtie fotografică, substanțe chimice de laborator, care au pus în dificultate, de multe ori realizarea lucrărilor.

Un real sprijin pentru activitatea amatorilor îl oferă în mod permanent AAF, atît prin îndrumările pe care specialiștii le dau în munca directă, cu amatorii, cît și ca participanții la diversele conferințe, simpozioane, întîlniri, cursuri scurte etc. De altfel, toate comisiile de apreciere și selecție, inclusiv pentru faza republicană de artă fotografică, a cuprins specialiști de prestigiu din cadrul AAF. Același sprijin s-a făcut simțit din partea filialelor AAF „Transilvania” din Cluj-Napoca, ca și cele din Timișoara Craiova, Iași etc., foarte active din inițierea și stimularea cercurilor foto.

O îmbunătățire se face remarcată și în modul de pre-dare a fotografiei artistice în clasele școlilor populare de artă. Printre cele mai bune rezultate se numără cele obținute la Sibiu Tg. Mureș, Reșița etc.

Pentru faza republicană, au fost selectate 1.079 lucrări de la 525 autori provenind din toate județele țării, așa cum reieșe din tabelul ce urmează:

Nr. crt.	JUDEȚUL	SELECTARE		PREMII	
		autori	lucrări	autori	lucrări
1	2	3	4	5	6
1.	ALBA	11	15	—	—
2.	ARAD	10	10	3	3
3.	ARGEȘ	11	24	—	—
4.	BACĂU	124	36	3	2
5.	BIHOR	16	39	4	4
6.	BISTRIȚA-NĂSAUD	8	24	—	—
7.	BOTOȘANI	8	15	1	1
8.	BRAȘOV	16	57	11	11
9.	BRĂILA	6	8	—	—
10.	BUZĂU	5	25	—	—
11.	CARAȘ-SEVERIN	39	65	12	11
12.	CĂLĂRAȘI	7	14	1	1
13.	CLUJ	66	146	20	20
14.	CONSTANȚA	8	16	3	3
15.	COVASNA	15	24	—	—
16.	DIMBOVIȚA	9	17	—	—
17.	DOLJ	10	19	6	6
18.	GALAȚI	7	15	2	2
19.	GIURGIU	1	1	—	—

1	2	3	4	5	6
20. GORJ		1	1	—	—
21. HARGHTA		18	36	9	10
22. HUNEDOARA		17	25	4	5
23. IALOMIȚA		4	6	—	—
24. IAȘI		16	30	1	1
25. MARAMUREȘ		11	28	3	3
26. MEHEDINȚI		5	9	—	—
27. MUREȘ		20	43	7	7
28. NEAMȚ		12	19	—	—
29. OLT		5	15	1	1
30. PRAHOVA		3	3	—	—
31. SATU MARE		20	45	3	3
32. SĂLAJ		9	16	—	—
33. SIBIU		33	80	19	20
34. SUCEAVA		16	34	7	9
35. TELEORMAN		3	13	1	1
36. TIMIȘ		18	37	7	7
37. TULCEA		8	11	1	1
38. VASLUI		2	2	—	—
39. VILCEA		3	5	1	1
40. VRANCEA		5	16	1	1
41. MUNICIPIUL BUCUREȘTI		29	35	5	5
		525	1079	136	139

Printre cele mai bune rezultate se numără cele obținute la Sibiu, Tirgu Mureș, Reșița etc.

Se poate spune, pe drept cuvânt, că festivalul a marcat, de astă dată, o îmbunătățire a activității generale a fotoamatorilor, un progres real în dinamica dezvoltării numărului de cercuri din cluburile întreprinderilor, din casele de cultură și chiar în cămine culturale. Artă fotografică se apropie tot mai mult de scopul ei cel mai nobil: acela de a fi un martor fidel al actualității, acela de a consemna în imagini artistice munca și eforturile oamenilor, care se străduiesc să realizeze o lume mai bună, mai dreaptă. Fără îndoială, că viitorul va consemna progresul și mai importante în acest domeniu.

Ținând seama de indicațiile secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la sarcinile muncii culturale educative în etapa actuală, se impune o intensificare a muncii politico-ideologice în toate manifestările artiștilor amatori, care va pune în evidență talentul și spiritul creator al maselor de oameni ai muncii sub generoasa egidă a Festivalului național „Cântarea României”. Astfel, în domeniul artei fotografice, pentru viitoarea ediție a festivalului, în vederea obținerii unor rezultate superioare, propunem a se avea în vedere și:

1. Crearea de noi cercuri foto în cluburi, case de cultură și cămine culturale, lărgindu-se astfel caracterul de masă al festivalului și în domeniul artei fotografice, ca și o dotare corespunzătoare cu aparatură specifică.

2. Abordarea unei teme mai largi și diversificate, oglindite în imagini artistice corespunzătoare, inspirate din munca oamenilor care lucrează în industrie, din lumea satului contemporan cu transformările legate de noua revoluție în agricultură, de munca și viața oamenilor în fabrici, uzine, șantiere, pe ogoare; în familie și în societate, protestul hotărât al maselor împotriva cursei înarmărilor, pentru salvarea păcii.

3. Diversificarea metodelor de instruire, a fotografiilor amatori prin schimburi de experiență, expoziții itinerante, manifestări urmate de discuții și dezbateri, tabere de creație, cursuri scurte cu aplicații practice de estetică foto și laborator.

4. Sprijinirea catedrelor de artă fotografică ale școlilor populare de artă pentru a obține o eficiență sporită în pregătirea elevilor.

5. O colaborare și mai eficientă a Institutului de Cercetări Etnologice și Dialectologice (ICED) cu Asociația Artiștilor Fotografi (AAF), elaborarea unor planuri comune vizând un sprijin mai eficient al cercurilor foto.

6. Organizarea unor manifestări județene și interjudețene, orientate pe anumite teme precise, bine conturate, precum și consolidarea celor existente.

7. Studiarea posibilităților de aprovizionare a cercurilor foto și a claselor de artă fotografică din școlile populare de artă cu materiale tehnice necesare.

8. Organizarea mai temeinică și unitară a activității de la alta, astfel ca să nu se mai înregistreze pierderi sau vehiculare a lucrărilor de artă fotografică de la o etapă la alta, astfel ca să nu se mai înregistreze pierderi sau deteriorări de lucrări. Un respect mai mare pentru „imagine”, care, în final, trebuie să se întorcă în mîinile autorului în perfectă stare, așa cum a fost dată.

9. Sprijinirea județelor unde tradiția acestei arte este mai puțin solidă, prin trimiterea unor specialiști și prin indicații precise cu privire la lucrările realizate, atât în ceea ce privește tematica lor, cât și criteriile estetice ale imaginilor, începînd încă din etapa de masă.

Luînd în considerare toate elementele de succes a celei de a III-a ediție a festivalului, ca și neîmplinirile menționate, se poate considera că manifestarea a constituit o afirmare de prestigiu a artei fotografice românești și, cu eforturi sporite, rămînem încrezători în cea de a patra ediție, care începe în 1982.